

**Uunga siunnersuut: Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat pillugit
Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. x, xxx
2015-imeersoq**

*(Isaterinermi aalisarsinnaanermut akuersissutinik pisassiissutinillu piginniinnartarneq
kiisalu isaterinermut il.il. tapiissutinik uuttortaasarnermi aalisariutip piviusumik nalinganik
atuineq)*

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISUTAA

Siunnersuutip appasaaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq kingullermik suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Immanuelson, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluq B. Egede, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq

UKA 2015-imi ull. 6. oktober 2015-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap
siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Aalisariutinik isaterinermut tapiissutit pillugit aalajangersakkat inatsimmi kapitali 6-imi
allassimasut allanngortinneqarnissaat siunnersuutip kingunerissavaa.

Inatsit atuuttoq naapertorlugu pingaarnertut maleruagassaq tassaavoq angallammik
piginnittoq isaterinissamat tapiissutisigaangat aalisarsinnaanissamat akuersissutip
atorunnaarnera. Pingaarnertut maleruagassaq siunnersuummi atorunnaarsinneqassaaq.

Taamaalilluni aalisarsinnaanermut akuersissut isaterinissamut tapiissutinik tunniussisoqarneranut atatillugu siunissami piginnarneqarsinnaassaaq.

Tamatuma saniatigut arlalinnik iluarsinissamut erseqqissaanissamullu siunnersuut tunngavissiivoq, taakkunanit makku erseqqissaatigineqarsinnaallutik:

- Inatsimmi § 14, imm. 2-mi nr. 4 aamma 5 atuuttut angallatip ukiut marluk kingulliit aalisarsinnaanermik pisassiissutit minnerpaamik affaannik aalisarsimanissaanut aammalu angallatip qinnuteqaatip tunniunneqarnerani ingerlatsinissamut piareersimanissaanut tunngasut atorunnaarsinneqarput. Piumasaqaatit ukiut marluk kingulliit nunatsinni aalisarnermi aalisaqataasarsimanissamik piumasaqaammik taarserneqarput.
- Pisortat angallammut taarsigassarsisitsisimappata tapiissuteqarsimappataluunniit isaterinissamut tapiissutit aatsaat pisortat taarsigassarsisitsisimanerisa tapiissuteqarsimanerisalu kingorna ukiut qulit qaangiunneranni tunniunneqarsinnaapput.
- Qinnuteqaatinik pingaarnersiuiineq allangortinneqarpoq, taamaalilluni angallatip pisoqaassusaa usigisinnaasaalu; angallatip pisisimasai; nunap immikkoortuata ilaani angallatit akuersissutilluunniit qassiuneri: aammalu qinnuteqartup angallammik piginnittuunerata sivissusua tunngavigalugit siunissami pingaarnersiuiineq ingerlanneqartassalluni.
- Siunissami tapiissutit angallatip nalinga naliliisartumit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumit nalilerneqartoq taamaallaat annerpaamik annertoqatigisinnaavaat.
- Piffissaq qinnuteqaateqarfiusoq sioqqullugu qaammatsiutit ukiuni marlunni piffissallu aningaasaliissuteqarfiusup kingorna ukiuni tulliuttuni tallimani qinnuteqaateqartup pisassiissutinit pigisanik tamakkerlugit ilaannakortumilluunniit tunniussisimanginnissaa tapiissuteqarnissamut piumasaqaataavoq.

Siunnersuut isaterinissamut tapiissutinik qinnuteqartut amerlinerannik kinguneqassanganneqarpoq.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaanik, taamaalillunilu isaterinissamut tapiissutinik tunniussinermut atatillugu aalisarsinnaanermut akuersissutit siunissami atorunnaarsinneqartannginnissaannik siunnersuut partiinit tamanit taparserneqarpoq.

Isaterinissamullu tapiissutinik tunniussinissamut piumasaqaatit siunnersuummi oqaasiliorneqartut allangortinneqarnissaat Naalakkersuisut avaqqullugit

amerlanerussuteqartut Inuit Ataatigiit, Atassutip aamma Partii Naleqqap kissaatigaat, taamaalilluni angallatip "ukiut marluk kingulliit" nunatsinni aalisarnermi aalisqaataasarsimanissaa piumasaqaataajunnaassalluni.

Aammattaaq Demokraatit allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaat naatsorsuutigineqarsinnaavoq, taakkumi kissaatigimmassuk isaterinissamut tapiissutinik tunniussinissamut siunnersuummi piumasaqaatit sukannerulersinneqarnissaat, taamaalilluni siunissami inatsimmi allassimalissalluni immikkut killilernerqartumillu pisoqartillugu aalisarsinnaanermut akuersissut aatsaat pigiinnarneqarsinnaasoq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamit suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq.

Tusarniaanermut akissutit

Siunnersuut 2014-imi ukiakkut ataatsimiinnermut atatillugu saqqummiuteqqaarneqarpoq. Qinersinissalli nalunaarutigineqarnissaanik aalajangererup kinguneraa ataatsimiinneq piffissaq sioqqullugu unitsinneqarmat, taamaattumillu siunnersuut suliarineqarnani. Tamatuma kingorna siunnersuutip allanngortinneqarnissaa Naalakkersuisunit nutaanit kissaatigineqarpoq, taamaalillunilu siunnersuutip nutaamik tusarniaassutigalugu nassiuunneqarnissaa tunngavissaqalerpoq.

Taamaalillunilu siunnersuut piffissani marlunni tusarniaassutigineqarpoq: 11. juli – 11. august 2014 aamma 6. februar – 13. marts 2015.

Tusarniaanerup immikkoortuata aappaata oqaaseqaateqarfiginissaa ataatsimiititaliap tunngavissaqarsorinngilaa, akerlianilli tusarniaanerup immikkoortuata siulliup uparuarnissaa kissaatigalugu, tamatumani sulinngiffeqarfiup nalaani tusarniaanerup inissinneqarnera sivilissusialu kiisalu pisortatigoortumik tusarniaanermi piffissaliunneqartoq pillugu isumaqatigiissutigineqarsimasut eqqarsaatigalugit ajornartorsiutitaqartutut isigineqarluni. Aammattaaq piffissap tusarniaaffiusup sapaatip akunneranik sivikillineqarnera (tak. tusarniaanermut killissaritinneqartoq siulleq ull. 18. august 2014) ajornerulersitsinnarpoq, tassami Inatsisartunut tunniussinissamut killissaritinneqartoq innersuussutigalugu sivikillineqarmat, taassumali ullussaa immikkoortoq UPA2014/6-ip suliarineqarneranut atatillugu ull. 18. marts 2014-imi aalajangersarneqarpoq, tamannalu Naalakkersuisunit eqqumaffigineqarsimasariaqaralarpoq.

Kiisalu paatsoortoqaqqunagu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq tusarniaanerup immikkoortuanut siullermut atatillugu piaarinani kukkusoqarsimanera ataatsimiititaliamit maluginiarneqarmat, taamaalilluni piffissap tusarniaaffiusup naannginnerani ullut arfineq marluk sioqqullugit tusarniaarnermut atortussat KNAPK-p aatsaat tigusimallugit. Tamanna soorunami pisimasariaqanngikkalarpoq, ataatsimiititaliilli isumaa malillugu

ajuusaarnartumik kukkunerulluni Naalackersuisoqarfimmit utoqqatsissutigineqarsimasoq aammalu KNAPK-mit akuerineqarsimasorinarloq. Taamaalilluni KNAPK siunnersuutip tusarniarneqarneranut akissummik aamma nassiuussisimavoq.

Tusarniaanermut akissutit – Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ilusiliinissamut piumasaqaataat naapertorlugu – inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarput. Amigaataasutuaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmit (KANUAANA) tusarniaanermut akissut, taanna ataatsimiititaliap tamatuminnnga qinnuiginninneratigut ingerlaannartumik nassiunneqarluni.

Tusarniaanermut akissut inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini sammineqanngilaq, tamatumalu – siunnersuutip Inatsisartunut pisortatigoortumik nassiunneqarneranut atatillugu akissutip ilanngunneqarsimannginnera ilanngullugu – Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup KANUAANA-p tusarniaanermut akissutaanik sularinninnerata ataatsimut isigalugu uparuarnissaanut ataatsimiititaliaq pissutissaqalersippaa.

Tamatuma kingorna tusarniaanermut akissutit tunniunneqartut ataatsimiititaliap misissorpai. Tamatumani ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tusarniaanermut akissutit imarisaat nalinginnaasumik nassuiaatini tatiginarluninartumik ataatsimut isigalugu nassuiaatigineqartut (siuliani ilanngunneqanngitsoortoq eqqaassanngikkaanni), taamaattorli isumaqarluni tusarniaanermut akissutini immikkoortut pingaarutillit nassuiaatini arlaleriarluni naammaginartumik isummerfigineqanngitsut:

- Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata (maanna Sulisitsisut) oqaatigaa siunnersuutip kingunerissagaa ”*aalisartut arlallit akornanni pisuussutit taakkorpiat pillugit unammillertoqalernissaa*”, tamannalu piujuartitsinissamik tunngaveqarnermut aammalu aalisarnerup MSC-mik nalunaaqutserneqarnissaa pillugu inuussutissarsiortut sulariaannut ajoqutaasumik avannaani qaleraleqassutsip suli tatineqarnerulerneranik kinguneqassasoq ilaatigut naatsorsuutigineqartariaqarluni. Tusarniaanermut akissut SIK-mit isumaqatigineqarpoq.

Nalinginnaasumik nassuiaatini uparuarneqartoq isummerfigineqanngilaq, tassami naatsumik nalunaarutigineqaannarmat ”*siunnersuut saqqummiunneqarpoq pissutigalugu naalackersuinikkut kissaatigineqarsimammat, aalisartut aalisarsinnaanermut akuersissutitik piginnarsinnaassagaat*”. Allamili ima allassimasoqarluni ”*Unammilleqatigiinnerup kingunerisinnaavaa aalisakkat ilaannut tunngatillugu pisassiissutit ilungersornartooreersut pillugit naalackersuinikkut annertunerusumik tatisimanninneq*” aammalu siunnersuut ”*siunnersuut aalisakkanik ataasiakkaanik tatisimanninnermik ajornerulersitsi-sinnaavoq*”. Taamaakkaluartorli tupaallannalaartumik

inerniliisoqarpoq, tassalu ”*siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kinguneqartussatut ilimagineqanngilaq, aqqiss.*).

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Naalakkersuisut tusarniaanermut akissut paasiuminernerusumik tamakkiinerusumillu isummerfigisimasariaqaraluaat. Taamaalilluni “naalakkersuinikkut kissaatigineqarnera” kisiat oqaatigissallugu naammangilaq, tassa nalinginnaasumik nassuiaatit siunertarisariaqarmassuk Inatsisartut aalajangiinissamut tunngavissinneqarnissaat. Pitsaanerulinngilarli oqaatigineqartut Naalakkersuisunit isumaqatiginarsorinarmata, taamaattumillu aalisarnerup pisassat eqqarsaatigalugit unammillernartuinik, tassunga ilanngullugu Naalakkersuisut tamatumunnga qanoq iliuuseqalersaernerannut naliliissummik nalinginnaasumik nassuiaatit imaqarnissaat ataatsimiititaliamit aamma naatsorsuutigineqarsimagaluartoq. Tassunga atatillugu Naalakkersuisut Pinngortitaleriffik isumasiorsimagaluarpassuk pissusissamisoorsimassagaluarpoq.

Aammattaaq siunnersuut aalisarnermut tunngasut iluini iliuusissanut allanut qanoq naapertuutsiginersoq Naalakkersuisut nassuiaatigilluarsimasinnaagaluarpaat. Tamanna ataatsimiititaliamit siusinnerusukkut uparuarneqarpoq aammalu Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata tusarniaanermut akissutaani oqaatigineqarluni.

▪ Siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai naammaginangitsumik allaaserineqartut, tassunga ilanngullugu allannguutit aningaasanut inatsimmi sinaakktissat iluini akilerneqarsinnaanerarlugit siunnersuummi oqaatigineqaannarsinnaanngitsoq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq. Aammattaaq isaterinermet tapiissutini siunnerfigineqartut pillugit erseqqinnerusumik nassuiaat Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit ujarorneqarpoq – tamatumalu saniatigut isumaqarluni ”*aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat ukiumi ataatsimiit ukiup tullianut aningaasat atorineqanngitsut nuunneqartarnerinik immikkut aqqissuussineq kontumi atuneq pillugu ukiumoortumik nassuiaateqarnissamut piunasaqaatinik sukateriffiussasoq, tassunga ilanngullugu tapiissutip qanoq ittuunera, aamma inatsimmi siunertamut aalajangersarneqartumut naleqqiullugu qanoq sunniuteqarsimanersoq*”.

Tamatumunnga akissutitut nalinginnaasumik nassuiaatini oqaatigineqarpoq siunnerfigineqartut 2009-mi inatsisip allannguutissaanut nalinginnaasumik nassuiaatini allassimareersut aammalu assiliaq taanna annertunerusumik allannguuteqarnikuunngitsoq, tamannalu tunngavigalugu itisilerunerune-qanngitsoq.

Nalinginnaasumik nassuiaatit naatsuararsuusut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Qummut killissaq inatsimmi ilaatinneqarmat (§ 14, imm. 1) ataatsimiititaliamit paasineqarsinnaavoq, tassani allassimalluni ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi

anigaasat immikkoortinneqartut iluini isaterinissamut taamaallaat tapiissuteqartoqarsinnaasoq, taamaattumillu anigaasaqarnikkut kingunerisassat nassuiaatigineqarnerat ataatsimut isigalugu eqqorluni – imaangilarli nassuiaatigineqarnera taamaalilluni tamakkiisuusoq.

Tamatuma saniatigut siunnerfigineqartut anigaasaqarnikkullu kingunerisassat erseqqinnerusumik allaaserineqarnerannik nalinginnaasumik nassuiaatit imaqqannginnerat ataatsimiititaliamit paasiuminaatsinneqarpoq – tamanna assersuutigalugu 2009-mi nassuiaatit naqinneqaqqinnerisigut pisinnaagaluarluni. Taamaalilluni Anigaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa imminut misissuiffiginissamut tunngavissaqalersitsisimassagaluarpoq, minnerpaamillu tusarniaanermut akissut nalinginnaasumik nassuiaatinut sooq ilanngunneqarsimannginnersoq itisiliissutaasumik nassuiarneqarsimasariaqarlualuni.

Tassunga ilanngullugu siunnersuutip inuussutissarsiortunut anigaasaqarnikkut pitsaanngitsumik kinguneqarsinnaanera pillugu KANUAANA-p – inuussutissarsiut pillugu immikkut ilisimasaqartutut naatsorsuutigineqartariaqartup - naliliinera siunnersuutip anigaasaqarnermut tunngasortaasa erseqqinnerusumik sammineqarnissaannik pisariaqartitsisoqarneranut erseqqissaataaginnarpoq.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit soorunami paasineqarsinnaavoq isaterinermut tapiissutinut tunngatillugu anigaasaqarneq missingiinnermik tunngaveqartariaqartoq, tassa allanngorarsinnaasut assigiinngitsut tamatumani aallaavigineqarmata – taamaakkaluartoq Kommuneqarfik Sermersuumit siunnersuutigineqartutut Naalackersuisut anigaasaqarnermut assersuutitik takussutissiorsimasinnaagaluarput. Tamanna oqallinnermut – taamaalillunilu aalajangiinissamut tunngavissamut paasinartunngortitsisimassagaluarpoq – tamatumalu saniatigut (umiarsuaatit pisoqaliartortut eqqarsaatigalugit) siunnersuutip pisariaqartinneqarnera paasinarsisissimassagaluarlugu. Tamatuma peqatigisaanik anigaasalersuinissamik pisariaqartitsinerup aammalu anigaasat anigaasanut inatsimmi immikkoortinneqartut akornanni naapertuuttoqarnera – tassunga ilanngullugu ukiuni aggersuni kontoqarfimmut anigaasanik amerlanerusunik nuussinissap pisariaqartinneqalernissaata ilimanaateqarnera tamatuma ersersissagaluarpaa.

▪ Anigaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmit oqaatigineqarpoq ”soorlu aamma pisortat tapiissuteqartarnerat aalisarnermik inuussutissarsiummi unammilleqatigiinnikkut ajornartorsiutaalissasoq”, aammalu siunnersuutip taamaalilluni kingunerisinnaagaa ”unammilleqatigiinnikkut equgaasoqalernera”, taamaattumillu unammilleqatigiinnermut tunngassuteqartut kingunissaalu siunnersuummi erseqqinnerusumik allaaserineqartariaqartut.

Tamanna nalinginnaasumik nassuiaatini oqaaseqaateqarfigineqanngilaq, tamatumunngali taarsiullugu taamaallaat oqaatigineqarluni ”*pisortat tapiissuteqartarnerat annertusippat, siunnersuutip kingunerisaanit, aalisarnermik inuussutissarsiummi unammilleqatigiinneq annertunerulersinnaasoq*”.

Unammilleqatigiinnerup annertunerulernera unammilleqatigiinnikkut equngasoqalerneranik tunngavissiisinnaassanersoq nalinginnaasumik nassuiaatini isummerfigineqanngimmat aammalu unammilleqatigiinnermut tunngassuteqartut kingunissaalu assersuutigalugu Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmut saaffiginninnikkut erseqqinnerusumik misissorneqarnissaat Naalackersuisunit sulissutigineqarsimagunanngimmat ataatsimiititaliamit ajornartorsiutitaqartutut isigineqarput.

▪ KANUAANA-mit oqaatigineqarpoq siunnersuutip kingunereratarsinnaagaa ”*inuit isaterinissamat tapiissutit angallatinut qanganisaavallaanik angivallaanillu pisinissaminut atoraat, taamaalillutik aningaasatigut imminnut akilersinnaajunnaassallutik inuussutissarsiullu tamarmi ajornerulersinnaalluni*”.

Tusarniaanermut akissut nalinginnaasumik nassuiaatini sammineqanngilaq.

▪ KANUAANA-mit siunnersuutigineqarpoq siunnersuummi § 14, imm. 5-imi aalajangersarneqassasoq ”*inuit isaterinissamat atatillugu angallamminnik aalisar-nissamat akuersissumminnik tunniusserusuttut salliutinneqarlutik*”.

Aalisariuteqaqqortussutsip aqqissuussaananeramik naleqqussaasoqarnissaanik anguniagaq akuersissutip tunniunneqarnissaanik piumasaqaatitaqanngitsumik isaterinissamat tapiissutinik siunissami tunniussisoqarsinnaalernissaanik kissaat siunnersuutikkut ataatsimuulersinneqarsorinarput. Taamaattumik Naalackersuisut tusarniaanermut akissummut isummersimasuuppata – tassunga ilanngullugu siunnersuut siuliani taaneqartoq inatsisissatut siunnersuummi soq ilaatinneqarsimannginnersoq pillugu tunngavilersuuteqarsimagaluarpata - soqutiginarsimassagaluarpoq.

Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerani atugassatut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoq apeqqutinik arlalinnik akissuteqaqqullugu ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutaata taakkununngalu akissutit assilinerat isumaliutissiissummut matumunnga ilanngussaq 1-tut ilanngunneqarput.

Sassartitsinerit

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamut kiisalu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut sassarnissamik Sulisitsisunit

qinnuteqaat ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu tiguaa. Sulisitsisut saqqummiussaasa assilinerat isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussa 2-tut ilanngunneqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu siunnersuut, tassunga ilanngullugit tusarniaanermut akissutit ataatsimiititaliamit misissorneqarput aammalu ull. 28. oktober 2015-imi ataatsimiinnermi Sulisitsisut tunngavilersuutaat maluginiarlugit.

Tamanna tunngavigalugu isaterinissamut tapiissutinik tunniussinermut atatillugu akuersissutip atorunnaartarneranik piumasaqaat allanngortinneqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq – taamaattumillu ataatsimiititaliap siunnersuut aamma taperserpaa.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi aalajangersakkat ataasiakkaat qanoq paasineqarnissaannut atugassatut ataatsimiititaliamit makku oqaatigiumaneqarput:

Aalisarnermi peqataasimanissaq: Angallatit maanna aalisarnermi peqataangitsut – immaqalu aalisarnermut atorneqanngisaannarsimasut – isaterneqarnissaannut tapiissutinik tunniussinnginnissap qulakkeerneqarnissaa § 14, imm. 2, nr. 4-mi aalajangersakkap siunertarigaa ataatsimiititaliap paasivaa. Taama anguniagaqarneq ataatsimiititaliamit taperserneqarpoq.

Angallatilli *ukiut marluk kingulliit* nunatsinni aalisarnermi aalisaqataasarsimanissaanik piumasaqaat aalajangersakkamit peerneqartariaqartoq ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut isumaqarput. Tassunga ilanngullugu taassuma kingunerisaanik aalajangersakkamik allanngortitsinerup naapertuutinngitsoqalersitsinnaanera amerlanerussuteqartut paasisinnaavaat, illuatungaatigulli isumaqarluni tapiissutinut aningaasat qinnuteqartunut pisinnaatitaangitsunut tunniunneqarsinnaanerat § 14, imm. 4 aamma 5-imi piumasaqaatitut aalajangersarneqartukkut pinngitsoortinneqartussaasoq.

Tassunga atatillugu angallatip qaqugukkut aalisarnermi peqataasutut isigineqarnissaanut kinaassusersiunngitsunik erseqqissunillu piumasaqaatiliortoqarnissaa ataatsimiititaliamit – KANUAANA-tulli – kaammattuutigineqarpoq. Tamatumani siunnersuummi aalajangersakkat nutaat missingiineramik annertuumik ilaqarnerat tamatumunnga atatillugu eqqarsaatigigaanni – naak angallatip aalisarsinnaanermik pisassiissutit minnerpaamik affaannik aalisarsimanissaa pillugu maleruagassap atuuttup atorunnaarsinneqarnissaanut aamma tunngavissaqarsinnaagaluartoq (tak. ilanngussa 1).

Pisassiissutinik pigisanit nuussineq: pisunut siumut
naatsorsuutigereerneqarsinnaangitsunut, assersuutigalugu umiunermet, sivisunerusumik

amutsivimmiinnermut, pinngortitamik pissuteqartumik akimmisaarnernut imaluunniit perululluni napparsimasoqarneranut atatillugu pisassiissutinit pigisanit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit nuussineq pillugu § 14, imm. 2 nr. 5 aamma § 16, imm. 4 atuutinngitsut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, taamaattumillu taamatut pisoqartillugu nuussinernut atatillugu isaterinissamut tapiissutinik qinnuteqarsinnaanermut periarfissaq annikillisinneqassanani.

Nunap immikkoortuisa ilaat: Nunap immikkoortuata ilaani angallatit akuersissutilluunniit qassiuneri pillugit § 14, imm. 5 nr. 3-mi aalajangersagaq ataatsimiititaliamit ima paasineqarpoq sumiiffimmi isumalluutitigut tunngaviit aalisarnermilu naammassisaqarsinnaassuseq aalajangersakkami pineqartut. Tassa imaappoq qinnuteqaammik pingaarnersiunerimi qinnuteqaatip akuerineqarnera sumiiffimmi aalisarnermi naammassisaqarsinnaassutsimut annertusaataassanersoq annikillisaataassanersorluunniit aammalu tamanna isumalluutitigut tunngavinnut qanoq naapertuunnersoq naliliisoqartassaaq. Taamaaliortoqassaaq isumalluutit siunissami attanneqarsinnaanissaasa saniatigut aalisarnermi aningaasaqarneq imminullu akilersinnaassuseq eqqarsaatigalugit.

Nalilersuisarteq arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsoq: Isaterinissamut tapiissutit angallatip nalingata annerpaamik 100 %-ianik - sillimmasiissutit nalingata akerlianik - siunissami taamaallaat annertussuseqartinneqarsinnaasut, tassunga ilanngullugu naliusoq nalilersuisartumit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumit aalajangersarneqartassasoq ataatsimiititaliap naammagisimaarlugu maluginiarpa. Tassunga atatillugu – ilanngussaq 1 aallaavigalugu – ataatsimiititaliap paasivaa angallatip nalingata atortut ilanngunnagit (“atortut ilanngunnagit”) aalajangersarneqartarnera ingerlannassasoq, naak taamatut erseqqissaateqarsimaneq siunnersuutikkut atorunnaarsinneqaraluartoq.

Tamatuma saniatigut sinerissamut qanittumi aalisariuteqaqqortussutsip aaqqissuussaananik naleqqussaasoqarnissaanik anguniagaaqqaartoq siunnersuutip kingunerisaanik unitsiinnarneqartariaqanngitsoq ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut isumaqarput.

Tassunga ilanngullugu aalisarnermi naammassisaqarsinnaassutsip aammalu aalisarnissamut maanna siunissamilu periarfissatut missingerneqartut akornanni annertunerusumik naapertuuttunngortitsisoqarnissaa pingaaruteqartoq ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut isumaqarput, taamaattumillu siunnersuummi § 14, imm. 5-imi immikkoortumik nutaamik ilanngussisoqarnissaa ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartunit kaammattuutigineqarluni, tassani allassimassalluni qinnuteqartut angallammik isaterneqarneranut atatillugu akuersissumminnik tunniusserusuttut salliutinneqassasut.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartunit erseqqissaatigerusunneqarpoq

akuersissutip tapiissutiniq tunniussinnermut atatillugu tigummiinnarnissaanut periarfissaq taama oqaasertaliornikkut sutigulluunniit – ikinnersussuteqartut isumaat malillugu – annikillisinneqassanngimmat aammalu oqaasertaliorneq taamaalilluni siunnersuummut matumunnga aamma naapertuutissamat. Illuatungaatigullu taamatut oqaasertaliinikkut ingerlatsisut nutaat sinnerissamat qanittumi aalisarnermut ilanngussinnaanissaat ajornannginnerulissaaq.

Siuliani allassimasunut atatillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq siunnersuut – aallaaviatigut – sinnerissamat qanittumi aalisarnermi naammassisaqarsinnaassutsip annertusinneranik imaluunniit allanngunnginneranik nassataqartussatut naatsorsuutigineqartariaqarmat. Naliliineq tamanna siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini Naalakkersuisunit aamma oqaatiginarsorinarpoq. Taamaattumik ataatsimiititaliap allakkatigut apeqqutaanut akissummi paasissutissiissutigineqartoq eqqumiiginarsinnaavoq, tassalu siunnersuutip ataatsimut isigalugu kingunerinnaraa ”*aalisakkat allat ajoqusernissaannut navianaateqarnera killeqartoq*”.

Tassunga ilanngullugu Naalakkersuisut pisassiissutiniq aalajangiisarnerat, taamaalillutillu qanoq annertutigisumik aalisartoqarsinnaaneranut maleruagassiuisuunerat ataatsimiititaliamit paasilluarneqarpoq, taamaattorli tassunga atatillugu siunnersuutip pisassiissutit annertusineqarnissaannut naalakkersuinikkut annertunerusumik tatisimannittoqarnissaanut tunngavissiisinnaanera ilimanaateqarsinnaasoq – nalinginnaasumik nassuiaatini allassimasut assigalugit – ataatsimiititaliap isumaqarpoq.

Siunnersuutip uumasooqassutsimut kingunerisassai maanna assorsuaq takujuminaatsinneqartut Naalakkersuisut nalinginnaasumik nassuiaatini aammalu ataatsimiititaliap apeqqutaanut allakkatigut akissummini erseqqinnerusumik nalilersimassagaluaaraat ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isumaqarpoq, tamannalu tunngavigalugu Naalakkersuisut uparuarnissaannut ataatsimiititaliap aamma tunngavissaqarsoraq.

Kiisalu qinnuteqartup akuersissutimi tigummiinnarnissaa kissaatigalugu isaterinissamat tapiissutiniq qinnuteqarnerani angallammik nutaamik pissarsisinnermut uppernarsaasiisinnaanissamik piumasaqaateqarnissaq Naalakkersuisunit isumaliutigineqarluarsinnaasoq ataatsimiititaliap isumaqarpoq.

Ataatsimiititaliamit paasilluarneqarsinnaavoq angallatit 6 meterit sinnerlugit angissusillit atorlugit sinnerissamat qanittumi raajarniarnermut qaleralinniarnermullu pisassiissutitit pigisat pigileranerannit imaluunniit akuersissummit peerneqarnerannit kingusinnerpaamik qaammatit 18-it kingorna angallammut ataatsimut arlalinnulluunniit atassuteqaleqqittarnissaat – tassunga ilaalluni sinnerissamat qanittumi aalisarnermut akuersissutit allat, pisassiissutitit pigisanik aalajangersimasunik ilaqanngitsut, akuersissut ukiumi siuliani atorneqarsimannngippat nutarterneqartannginnissaat.

Siunnersuulli pitsaanngequteqaratarsinnaasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tassami imaangimmat akuersissutinik pigisaqartut ("aalisartunngorsinnaasut") amerlassusiat aammalu akuersissutit atorpeqartut ("aalisarnermik ingerlatsisut") amerlassusiat imminnut naapertuuttut. Tamatumani pineqarluni piffissami aalajangersakkat siuliani taaneqartut atuutilinnginneranni sinerissamut qanittumi aalisarnermi naammassisaqarsinnaassusiviup aalajangeruminaassinnaanera. Tamatuma ajornerpaamik kingunerisinnaavaa ingerlatsisut nutaat aalisalersinnaanginnerat aammalu pisuni ataasiakkaani pisassiissutinit pigisat atorpeqaratik uninngaannarsinnaanerat.

Tassunga ilanngullugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq uppersaasiinissamik piumasaqaat § 16, imm. 3-mi ilaasorinarmat, taamaattumillu Inatsisartut inatsisaata allannguutissaatut siunnersuummut atatillugu piumasaqaatip ingerlateqqinneqarnissaa tunngavissaqaraluarluni.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut kingunerisassat siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatit ataanni allaaserineqarput. Tassani oqaatigineqarpoq siunnersuut sulisut aningaasallu immikkoortinneqareersut saniatigut pisortanut allaffissornikkut aningaasaqarnikkulluunniit kinguneqartussatut naatsorsuutigineqanngitsoq – tassunga ilanngullugu siunnersuut aningaasanut inatsisip allanngortinneqarnissaanut tunngavissiissanngitsoq.

Tusarniaarnermut akissutit siuliani misissorneqarnerat naapertorlugu allaaserineqartoq maleruagassanik malinnittoq ataatsimiititaliap akuersaarpa, taamaattorli isumaqarluni siunnersuutip aningaasaqarnikkut sunniutissai paasiuminarnerulersinniarlugit Naalakkersuisut iliuuseqarnerusinnaasimagaluartut iliuuseqarsimassagaluartullu – pingaartumik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit kaammattuut tunngavigalugu.

Aammattaaq siunnersuutip inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunerisassai naammangitsumik nassuiaatigineqartut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tassami unammilleqatigiinnikkut tunngassuteqartut pillugit isumaliutit imaluunniit siunnersuutip inissaqassutsikkut sunniutaanik naliliissut, tassunga ilanngullugu sunniutip taassumalu sinerissamut qanittumi aalisarnerup immiut akilersinnaassusianut sunniutissaatut naatsorsuutigineqartut nassuiaammi ilaatinneqanngimmata. Nalinginnaasumilli nassuiaatit naapertorlugit siunnersuut inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut iluaqutaassasoq naatsorsuutigineqarpoq, naak aningaasaqarnikkut iluaqutissanut atatillugu piginnittup angallammut qanoq ittumut akuersissuteqarnera apeqqutaagaluartoq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Amerlanerussuteqartut Naalakkersuisut kaammattorpaat innersuussutit matuma kinguliani allassimasut aallaavigalugit kingusinnerpaamik siunnersuutip pingajussaaneerpeqarnissaanut **allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullu-
git:**

- § 14, imm. 2 nr. 4-mi "ukiut marluk kingulliit" peerneqassasoq

Allannguutissatut siunnersuut ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqartoq malillugu Naalakkersuisunit saqqummiunneqartussatut naatsorsuutigineqartoq ilanngullugu siunnersuut akuerineqassasoq ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartunit Siumumit, Inuit Ataqatigiinnit, Atassumit Partii Naleqqamillu **inassutigineqarpoq.**

Ikinerussuteqartut Demokraatit **Naalakkersuisut kaammattorpaat** innersuussutit matuma kinguliani allassimasut aallaavigalugit kingusinnerpaamik siunnersuutip pingajussaaneerpeqarnissaanut **allannguutissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullu-
git:**

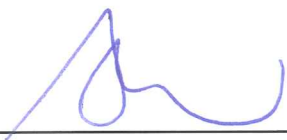
- § 14, imm. 5-imi piumasaqaat nutaaq ilanngunneqassasoq, tassani aalajangersarneqassalluni qinnuteqartut angallammik isaterneqarneranut atatillugu akuersissumminnik tunniusserusuttut salliutinneqassasut

Ikinerussuteqartut Demokraatit **allannguutissatut siunnersuut ikinerussuteqartunit kaammattuutigineqartoq malillugu Naalakkersuisunit saqqummiunneqartussatut naatsorsuutigineqartoq ilanngullugu siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaat.**

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissumilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Nikolaj Jeremiassen
Siulittaasoq

Ane Hansen
Siulittaasup tullia

Michael Rosing

Jens Immanuel

Siverth K. Heilmann

Aqqaluaq B. Egede

Hans Enoksen

**Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu
Naalakkersuisoq Karl-Kristian Kruse
/MAANI**

Ulloq: 12. oktober 2015

J.nr.: 01.36.01.03-00060

**Allakkatigut apeqqutit: Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat pillugit
Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik siunnersuut (UKA2015/126)**

Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat allanngortinneqarnissaannik siunnersuummik (UKA2015/126) ataatsimiititaliap suliarinninneranut atatillugu apeqqutit matuma kingulianiittut allakkatigut akissuteqarfigeqqullugit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq:

Apeqqut 1.

Naalakkersuisut avaqqullugit amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiit, Atassutip aammalu Partii Naleqqap siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqaatigaat § 14, imm. 2, nr. 4 siunnersuummi oqaatigineqartoq allanngortinniarlugu, taamaaliornikkut ukiut marluk kingulliit nunatsinni aalisarnermi aalisqaataasimanissamik piunasaqaat atorunnaarsikkumallugu.

1.1. Angallatip ukiut marluk kingulliit nunatsinni aalisqaataasimanissaanik maanna siunnersuummi piunasaqaateqarnermut tunngavigineqartoq nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

1.2. Piunasaqaatip peerneqarnerani suut pitsaaqutaasussatut pitsaanngequtaasussatullu naatsorsuutigineqarnersut nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

Apeqqut 2.

Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik siunnersuut aammalu taakkununga nalinginnaasumik nassuiaatit eqqarsaatigalugit apeqqutinik paasinarsisitsisussanik imaattunik apeqquteqarnissani ataatsimiititaliap kissaatigaa:

2.1. § 14, imm. 2, nr. 4-mi oqaaseq "aalisqaataasarsimappat" nassuiaqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput - tassami aalisarsinnaanermut akuersissutinut tunniunneqartunit annikinnerpaamik affaat angallammit aalisarneqarsimanissaannik maanna piunasaqaat aalajangersakkamit taarserneqarmat. Angallatip "aalisqaataasimanissamik" piunasaqaat naammassissaguniuk qanoq annikitsigisumik/annertutigisumik aalisarsimassava?

2.2. Pisunut siumut naatsorsuutigereerneqarsinnaanngitsunut (assersuutigalugu umiunermut, sivilunerusumik amutsivimmiinnermut, pinngortitamik pissuteqartumik akimmisaarnernut imaluunniit perululluni napparsimasoqarneranut) atatillugu § 14, imm. 2, nr. 5 aamma § 16, imm. 4-mi aalajangersakkat aamma atorneqassanersut nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput, tassa ataatsimiititaliaq isumaqarmat taamaattoqanngitsoq.

2.3. § 14, imm. 5, nr. 3-p atuutsilernerani ilaatigut unammilleqatigiinnerup, imminut akilersinnaassutsip aammalu uumasooqassutsikkut attassisinnaanerup ilanngullugit isumaliutigineqarnissaannik paasinninneq eqqornersoq nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput – taamaassimappallu sumiiffeqareerpa aalajangersakkap kinguneranik killilersuiffigineqalertussat naatsorsuutigineqartariaqartunik (assersuutigalugu qaleralinniarnermi)?

2.4. Oqaaseqatigiit ”atortut ilanngunnagit” § 15, imm. 2-mit sooq peerneqarnersut – tassunga ilanngullugu tamatuma aningaasaqarnikkut qanoq kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarnersooq nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

2.5. Isaterinissamut tapiissutinut akuersissummillu peqaannarnissamut atatillugu angallammik nutaamik pissarsisimanermut uppernarsaammik piunasaqaateqartarnissaq ilanngunneqartariaqannginnersoq nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput – soorlu § 16, imm. 3-mi atuuttup assinganik? Akuersissut/pisassiissutit ilaat qanoq sivilutigisumik pigiinnarneqarsinnaappat angallammut nutaamut atasutut isigineqalinnginneranni?

2.6. Nalinginnaasumik nassuiaatini oqaaseqatigiit ”aammattaaq siunnersuut aalisakkanik ataasiakkaanik tatisimanninnermik ajornerulersitsisinnaavoq” qanorpiaq isumaqartinneqarnersut nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput. Tassunga atatillugu unammilligassat annertussusiat nalileqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput – tassunga ilanngullugu aalisakkanik MSC-mik maanna siunissamilu nalunaaqutsersuisarnermut siunnersuut ajoqutaaratarsinnaanersoq kiisalu taamaassimappat ajornartorsiut tamanna Naalakkersuisunit qanoq iliuuseqarfiginiarneqarnersooq nalileqquneqarluni.

Apeqqu 3

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini oqaatigaa siunnersuut aalisarnermik inuussutissarsiummi unammilleqatigiinnermut equitiseratarsinnaasoq – aammalu naalakkersuisoqarfik isumaqartoq aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat amigartumik nassuiarneqarsimasut.

3.1. Siunnersuutip unammillernermut tunngasortai tamatumalu kingunerisinnaasai nassuiaatigeqqullugit Naalakkersuisut qinnuigineqarput – tassunga ilanngullugu Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmit naliliissummik Naalakkersuisut pissarsiniarsimanersut ilanngullugu paasissutissiissutigeqquneqarluni. Siunnersuutip unammilleqatigiinnermut equitisisinnaanera Naalakkersuisut akerleraat?

3.2. Angallatit qanoq amerlatigisut siunnersuummi pineqartussatut naatsorsuutigineqarnersut nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput – tassunga ilanngullugu angallatit tamarmiisut isaterinissamut tapiissutinik qinnuteqassappata tamanna nunatta karsianut qanoq aningaasartuutaatigisussatut naatsorsuutigineqarnersoq aammalu taamaattoqassappat aningaasartuutit aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutinut qanoq naapertuutsiginersut nassuiaatigeqquneqarlutik.

3.3. Aalisarnermut aningaasaliissutinut immikkoortitat qanoq atorpeqarsimanersut pillugu ukiumoortumik nassuiaasoqartarnissaanik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup siunnersuutaa Naalakkersuisunit malinneqalersaarnersoq nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

Apeqqutinut siuliani allassimasunut allakkatigut akissutit (kalaallisut/danskisut) kingusinnerpaamik sisamangornermi ull. 22. oktober 2015-imi qarasaasiakkut uunga nassiuteqquneqarput: inatsisartut@inatsisartut.gl aammalu assilernera uunga nassiuteqquneqarluni: gimsing@ina.gl.

Qujareerlunga.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Nikolaj Jeremiassen

Ataatsimiititaliap siulittaasua

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap siulittaasua
Nikolaj Jeremiassen
Inatsisartut
/Maani

INDGÅET

22 OKT. 2015

15-10-2015
Sags nr. 2015-14055

Aalisarnermut aningaasaliissutitut immikkoortitanut (EM2015/126) tunngatillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaanut siunnersuut pillugu saaffiginnissummut akissuteqaat.

Postboks 269
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 55
E-mail: apnn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Ulloq 12. Oktober 2015 Naalakkersuisoqarfimmi tiguneqarsimavoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu ataatsimiititaliamit, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisumut, Karl Kristian Kruse-mut allakkiaq, tamatumani aalisarnermut aningaasaliissutitut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaannik allangortitsinissamik siunnersuummut tunngatillugu apcqqutit arlaqartut allakkatigut akeqquneqarlutik.

Akissutit kinguliini imaapput

1.1) Nunatsinni aalisarnermut ukiuni kingullerni marlunni aalisarnermi peqataareersimanissamut tunngavilersuutit pillugit.

1.1-mut akissut) Aalisariutip aalisarsimanissaanik piumasaqaat aalisariutinik isaterinissamut tunngatillugu aqqissuussineq 2009-mi eqqunneqarmalli atuussimavoq aqqissuussinerlu taanna aalisariutit uninngaannartut taperneqarsinnaanerat akimorniarlugu atuutsinneqalersimalluni. Ukiuni kingullerni marlunni aalisariutip pisassami 50%-iinik aalisarsimanissaanik piumasaqaat naleqqussimanngilaq, aqqissuussinermi sinerissap qanittuani aalisartut pineqarmata, angallatillu ilarparujussui namminerisamik pigisanik pisassaqaaratik. Taamaalilluni sinerissap qanittuani aalisariutinik 6 miiteri sinnerlugu takissusilinnik qaleralinniartut kiisalu sinerissap qanittuani raajarniartut ataasiakkaarlutik kisimik pisassaqaarput. Taamaalilluni allannguneq 50%-imik piumasaqaatip atorunnaarsinneqarneranik kinguneqassaaq.

1.2) Nunatsinni aalisarnermut ukiuni kingullerni marlunni peqataareersimanissamut piumasaqaatip atorunnaarsinneqarnerata malitsigisinnaasai.

1.2-imut akissut) Nunatsinni aalisarnermut ukiuni kingullerni marlunni peqataa-reersimanissamut piunasaqaatip peerneratigut aalisariutit pisoqqat ukiorpassu-arni aalisarnermik ingerlataqarsimanngitsut tapertinneqarnissamik qinnuteqarsin-naalissapput. Iluqaqtissartaa tassa angallatit qanganisat ullumikkut aalisarnermut atorneqanngitsut isaterneqarsinnalernerit taamaalilluni avatangiisinut tungasut aaqqiivigineqarlutik. Ajoqutaasinnaasoq tassa angallatit ullumikkut aalisarmut attuumassuteqanngitsut arlallit qinnuteqarsinnaassammata. Naalakkersuisut isu-maqarput tapiisarnermut aaqqissuussineq siusinnerusukkut aalisariutaasimasunut atuutissanngitsoq illuatungaani aalisariutinut aalisarnermik ingerlatsisinut tassalu aalisartunut tapiinissaq tunngatinneqassasoq.

2.1) Aalisariutip qaqugukkut aalisarnermut peqataasimaneranut nassu-iaammut tunngasoq.

2.1-mut akissut) Qinnuteqartup aalisariut inuussutissarsiorluni aalisarsimasoq uppersaataasartikkuniuk, uppersaata taanna ullumikkut periutsit atuuttut naapertorlugit tunisinermi uppersaataasoq saqqummiullugu, aalisarnermut peqataasimanissamik piunasaqaat naammassisimassavaa. Taamaalilluni piunasaqaat naammassisallugu aalisariutip qanoq annertutigisumik pisaqarsimanissaa imaluunniit minnerpaamik ulluni qassini aalisarsimanissaa piunasaqaataan-gilaq.

2.2) Pissutsinut siumut naatsorsuutigineqareersinnaanngitsunut iliuse-qarfigisinnaanngisatsinnut aalajangersakkani § 14 imm. 2 nr. 5-p aammalu § 16 imm. 4-p atorneqarneranut tunngasoq.

2.2-mut akissut) Aalajangersakkat pineqartut qinnuteqartup pisassaminik imaluunniit pisassami ilaanik tunisisimaneranut attuumassuteqarput. Assersuutigalugu umiunermik, sivisuumik amutsivimmiissimanermik, nalinginnaasumik aporfeqarsimanermik imaluunniit nappaammik sakkortuumik nalaanneqarnermik peqquteqartumik kinaluunniit eqqorneqarsimasoq ukiumi pineqartumi pi-sassinneqarsimaguni pisassaminik imaluunniit pisassami ilaanik tuniniaasinnaa-voq. Taamaalilluni tuniniaanerit taamaattut isaterinissamut taperneqarnissamik qinnuteqarnissamut akornusiisuussanngillat.

2.3) Unammilleqatigiinnermut, iluanaaruteqarsinnaanermut aammalu nungusaataanngitsumik isummamut naapertuuttumik tulleriarnermi isummersuutinut tunngasoq.

2.3-mut akissut) Tulleriarinerni aalisariutit amerlassusaat imaluunniit piffinni aalajangersimasuni pisassiinerit eqqarsaatersuutinut ilaassapput, tulleriarinermi

tamatumani piffimmi pincqartumi tunitsivitsigut inissisimaneq eqqarsaatigineqassaaq.

Naamik, maannakuugallartoq piffinni siunniussimasani aalajangersimasuni aalajangersakkap akimmisaartitsinissaa naatsorsuutigineqangilaq.

2.4) § 15 imm. 2-p allanngornerata kingunerinut tunngasoq

2.4-imut akissut) Taamatut oqaaseqatigiinni oqaatsimik peersineq aningaasatigut sunniuteqassangilaq, tassami maleruagassani atuuttuni taamatullu § 15, imm. 2-mi oqaaseqatigiinnit peerneqarnerani atortut ilanngunnagit taaneqareermat.

2.5) Angallatitaarnermi uppersaateqarnissamik piumasqaammut kiisalu akuersissummik peqarnissamik piumasqaammut tunngasoq.

2.5-imut akissut) Naamik, Naalakkersuisut isumaqarput inatsisip allanngortinneqarneratigut aalisartoq periarfissaqalissasoq aalisarsinnaanermut uppersaateqarnissamik piimasqaammut taamaalilluni aalisarneq ingerlatiinnarsinnaallugu, taamaattoq periarfissaq taanna atorusunnerlugu inuup nammineq aalajangissavaa. Taamaattumik nutaamik aalisariutitaarnermi uppersaammik peqarnissamik piumasqaateqarneq ilaatinneqassanngitsaq Naalakkersuisut isumaqarput. Sinerissap qanittuani raajarniartunut aammalu sinerissap qanittuani angallatinut 6 miiteri sinnerlugu takissusilinnut qaleralinniartunut piumasqaataavoq sivi-sunerpaamik pisassiissutit qaammagini 18-ini angallatitaqaratik atuussinnaasut. Sinerissap qanittuani aalisartunut aalajangersimasumik annertussusilimmik pisassaqaanngitsunut tunngatillugu aalisarsinnaanermut akuersissut, ukiup siuliani atorneqarsimangikkaangat, nutarterneqarneq ajorpoq.

2.6) Siunnersuutip aalisakkanut allanut sunniuteqarnera kiisalu aalisarnerup MSC-mik meqqilersuiffigineqarneranut tunngasoq.

2.6-imut akissut) Ilumoorpoq aaqquussineq aalisariutinik maannakkut atuuttunik nutaanik periarfigissaarnerusunik taarsiinissamut periarfissiissammat, taamaakkaluortoq Naalakkersuisut isumaqarput aalisakkat allat ajoqusernissaannut navianaateqarnera killeqartoq, tassami aalisartup nutaamik aalisariutitaarniartup aalisarnermi periarfissat piviusut eqqarsaatigisariaqarmagit. Naalakkersuisut tas-saajuartussaapput pisassanut assigiingitsunut tunngatillugu annertussusissaanik aalajangiisut tassuunakkut aalisakkat assigiinngitsut qanoq annertutigisumik aalisarneqassanersut nalimmassarlugu. Taamaattumik aamma inatsisissatut siunnersuut MSC-mik meqqilersuinnermut sunniuteqassangilaq.

3.1 Inatsisissatut siunnersuutip unammilleqatigiinnerup politikianut tunngasut

3.1-imut akissut) Naagga, Atuisunut unammilleqatigiinnermullu aqutsisut immikkut naliliisinneqarsimangillat.

Naalackersuisut naliliipput aqqissuussinerup aalisarnermut akuersissut aalisartunit piginnarneqarsinnaalissasoq ullumikkut aqqissuussineq naapertorlugu annaasussaagaluarlugu. Naalackersuisut miserratingngilaat nutaamik angallataarniarnermut sunnuteqarsinnaanera, tamannali aporfik nutaamik aqqissuussinerup iluaqutissartaanut naleqqiullugu annikitsooranguuvoq.

3.2 Siunnersuuteqarnerup kingorna angallatinit qanoq amerlatigisunit atorpeqarnissaanut ilimagisamut tunngasoq

3.2-mut akissut) Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup misilittakkamigut ilisimavaa isaterinissamut tapiissuteqarfigineqarnissamik qinnuteqartut agguaqatigiisillugu ikittuinnaasartut, naatsorsuutigineqarporlu inatsisip allangortinneqarneratigut isaterinissamut taperneqarnissamik qinnuteqarnissaq pilerinarnerulissasoq, taamaattoq qinnuteqartut qaasiujumaarnerut eqqoriaanerinnaassaaq. Aalisartoq aqqissuussinermik atorluaalluni isaterinissamut taperneqarnissamik kissaateqassagaluarpat aammalu nutaamik angallataarnissamik kissaateqarluni, aningaasalersorneqarnera Kalaallit Nunanni aningaaserivinnit ataasiakkaanut akiliisinnaanikkut nammassinnaasat nalilersutigineqarnera attuumassuteqarpoq.

3.3) Aalisarnermut aningaasaliissutitut immikkoortitat atorpeqarneranut tunngatillugu ukiumoortumik nalunaarusiornermut tunngasoq.

3.3-imut akissut) Naalackersuisut kissaatigaat ilisimalikkat tunaartaralugit aqqissuussineq nalilersorneqartassasoq. Naalackersuisunit aamma nalilerneqarpoq taamaallaat pisariaqarfiatigut nalunaarusiortoqartassasoq. Naalackersuisut kissaatigaat pisortat allafissornerat pisariillisarneqassasoq aammalu ukiumoortumik nalunaarutit tamatigut allafissornermik annertusaasarpud taamaattumillu ukiumoortumik nalunaarusiornerit Naalackersuisunit taperseerangillat, immikkut ittumik siunertaqartumik anguniagaqanngippata.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Karl Kristian Kruse

Grønlands Erhverv - Sulisitsisut

Møde – Ataatsimiinneq - 28. oktober 2015

Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalget samt Finans- og Skatteudvalget / Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaq

-

Grønlands Erhverv - Sulisitsisut

II Ophugningsstøtte Aserortersitsitsinermut tapiissut

Formål med ophugningsstøtte / Aserortersitsitsinermi siunertaq

- Bidrage til strukturlpasning i fiskeriet / Aaqjissuusseqqinnermut sakkut ilaat (Fiskerikommissionen / Aalisarneq pillugu siunnersuisooqatigiit)

II Ophugningsstøtte Aserorterisitsitsinermut tapiissut

GE mener – som Fiskerikommissionen / Sulisitsisut isumaqarput:

- Strukturtilpasning i fiskeriet skal give et mere effektivt indenskærs fiskeri: a) Færre fiskere i små både og b) Bedre økonomi for den enkelte fisker / Aaqjissuusseqqinneq sinerissap qanittuani atorluaanerunermik pilersitsissaaq: a) Angallateeqqat ikinnerit b) Aalisartunut aningaasarissaarneruneq
- Fiskeri, der ikke behøver tilskud / Tapiissutinik atorfissaqartitsinnginneq
- Bedre biologisk bæredygtighed – og mere sikkerhed for den enkelte fisker / Piujuuaannartitsineq pittaanerussaaq, aalisartunut tamanna pittaaneruvoq

II Ophugningsstøtte Aserorterisitsitsinermut tapiissut

GE anbefaler – som Fiskerikommissionen / Sulisitsisut isumaqarput:

- Loven om ophugningsstøtte er fornuftig og hjælper med tilpasning / Inatsit ajunngilaq, iluaqutaavoq aaqjissuusseqqinnermut
- Lad være med at lave den om: Ellers stort tilbageskridt i fiskerikpolitikken / Allanngortinnagu: Annertuumik aalisarnermi politiktimi kinguariarneruvoq

Opsummering

- Opsummering / naalisaaneq
- Spørgsmål / Apeqqutit

Eventuelt / ilanngukkusinnaasat

- Qujanaq / tak for denne gang!